

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 870/2016-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Fulecom, Advokátska kancelária, Živnostenská 2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 930/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. PK-24 C 7/04) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 930/08 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré mu j e Okresný súd Pezinok p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 537,62 € (slovom päťstotridsaťsedem eur a šesťdesiatdva centov), ktorú j e Okresný súd Pezinok p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. Milana Fuleca, Advokátska kancelária, Živnostenská 2, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 870/2016-15 zo 16. novembra 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 930/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. PK-24 C 7/04).

1.1 Podľa § 18b ods. 1 zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), výkon súdnictva k 1. januáru 2008 vo veci sťažovateľa prešiel z odovzdávajúceho Okresného súdu Bratislava III na nadobúdajúci okresný súd.

2. Zo sťažnosti vyplynulo, že:

«(...) Uznesením Okresného súdu Pezinok sp. zn. 8D 25/2003-55, Dnot 23/2003 zo dňa 02.12.2003 súd prerušil konanie o dedičstve po poručiťelke [REDAKOVANÉ], zomrelej dňa 07.01. [REDAKOVANÉ] (ďalej len „[REDAKOVANÉ]“ alebo „poručiťelka“) a uložil [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (žalobcom) v zmysle ust. § 175k ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), aby do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto uznesenia podali na príslušnom Okresnom súde žalobu proti závetnému dedičovi [REDAKOVANÉ] (sťažovateľovi) na určenie, že „závet zo dňa 11.05.1992, spísaný v notárskej zápisnici N 341/92, Nz 324/92 štátnou notárkou JUDr. Elenou Jankovou (ďalej len „závet“), je neplatný“. Rozhodnutie súd odôvodnil tým, že dedičia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] namietajú absolútnu neplatnosť závetu a túto skutočnosť nie je súd v dedičskom konaní oprávnený riešiť, preto týchto dedičov odkázal na podanie žaloby o neplatnosť závetu poručiťelky z dôvodu absolútnej neplatnosti.

Žalobou zo dňa 09.01.2004, doručenou Okresnému súde Pezinok dňa 13.01.2004, sa žalobcovia domáhali voči žalovanému (sťažovateľovi) [REDAKOVANÉ] určenia relatívnej neplatnosti závetu poručiťelky [REDAKOVANÉ], spísaného dňa 11.05.1992.

S účinnosťou zák. č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky ku dňu 01.01.2005 došlo k prechodu výkonu súdnictva z Okresného súdu Pezinok na Okresný súd Bratislava III.»

2.1 Sťažovateľ ďalej vo svojej sťažnosti uviedol chronológiu úkonov vykonaných okresným súdom a účastníkmi konania v napadnutom konaní až do podania tejto sťažnosti, a k skutkovému stavu uviedol najmä, že:

„(...) je zrejmé, že hoci žaloba bola podaná ešte v roku 2004, doposiaľ, teda po viac ako 11 rokoch, nie je skončená ani na súde prvého stupňa, a to aj z dôvodu nečinnosti Okresného súdu Bratislava III, resp. Okresného súdu Pezinok v období od októbra 2012, najneskôr však od januára 2013 (kedy prvostupňový súd predĺžil lehotu znalecovi na predloženie znaleckého posudku do 31.03.2013) do septembra roku 2015, kedy vo veci nevykonal žiadne úkony, teda bol absolútne nečinný takmer 3 roky a neexistovala žiadna zákonná prekážka, ktorá by prvostupňovému súde bránila vo veci konať.

Okrem nečinnosti súdu došlo k zbytočným prietahom v konaní v rozsahu 11 rokov aj nesprávnou činnosťou súdu.

Táto nesprávna činnosť súdu spočíva v tom, že hoci súd v dedičskom konaní uznesením sp. zn. 8D 25/2003-55 zo dňa 02.12.2003 konanie prerušil a súčasne niektorých dedičov -žalobcov odkázal, aby v zmysle ust. § 175k ods. 2 OSP v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti tohto uznesenia podali žalobu o neplatnosť závetu z dôvodu absolútnej neplatnosti a žalobcovia v súdom určenej lehote žalobu na neplatnosť závetu podali, avšak z dôvodu jeho relatívnej neplatnosti, teda podali inú žalobu, než na akú ich súd odkázal, napriek tomu súd v konaní o tejto ich žalobe, podanú žalobu považoval za takú, na ktorú ich odkázal súd v konaní o dedičstve uznesením sp. zn. 8D 25/2003-55 zo dňa 02.12.2003, teda za žalobu v zmysle ust. § 175k ods. 2 OSP.

Postup súdu, ktorý žalobu, ktorá nie je žalobou v zmysle ust. § 175k ods. 2 OSP, za takúto považuje z dôvodu jeho nesprávneho výkladu ust. § 175k ods. 2 OSP, napriek tomu o nej koná 11 rokov, nemožno v žiadnom prípade považovať za taký, ktorý plynule smeruje jednak k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania a tiež ani k prejednaniu ich záležitosti v primeranej lehote. (...)

Konajúci súd o žalobe, ktorú žalobcovia nepodali tak, ako ich na jej podanie odkázal súd v konaní o dedičstve, teda nejde o žalobu v zmysle ust. § 175k ods. 2 OSP, napriek tomu o nej koná, ako keby o takúto žalobu v zmysle ust. § 175k ods. 2 OSP išlo, touto svojou nesprávnou činnosťou od podania žaloby až doposiaľ, spolu s nečinnosťou, najmä v období od roku 2012 do roku 2015 zapríčinil zbytočné preťahy vo veci v trvaní celkom 11 rokov, čím hrubo porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 Dohovoru.

Rýchlosť a účinnosť každého konania je objektívne podmienená charakterom prejednávanej veci. Predmetom žaloby je určenie neplatnosti právneho úkonu - neplatnosti závetu, pričom tento druh konaní tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy súdov prvého stupňa, v rámci ktorej existuje stabilizovaná judikatúra všeobecných súdov, a preto nemožno namietané konanie považovať za právne zložité.

Pokiaľ ide o správanie sa účastníka konania, t.j. sťažovateľa, jeho správanie v priebehu konania bolo aktívne, dostavoval sa na pojednávania, pričom sťažovateľ od podania návrhu opakovane poukazuje na skutočnosť, že súd koná o žalobe na určenie podľa ust. § 80 písm. c) OSP a nie o žalobe podľa ust. § 175k ods. 2 OSP a žalobcovia doposiaľ

nepreukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení, čo je základným predpokladom konania o určovacej žalobe podľa ust. § 80 písm. c) OSP.

Sťažovateľ žiada v zmysle článku 127 ods. 3 Ústavy SR aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, pretože zbytočné prietahy zo strany Okresného súdu Pezinok, ktoré trvajú od roku 2004 sa ani konštatovaním ústavného súdu o porušení základného práva ani jeho príkazom, aby súdy konali bez zbytočných prietahov nedajú ani napraviť, ani odstrániť. Sťažovateľ po dobu viac ako jedenástich rokov, počas ktorých trvá konanie, pričom takáto dĺžka konania sa nedá ničím ospravedlniť, má preto dôvodný pocit krivdy, nespravodlivosti, márnosti ako sprievodných znakov porušenia základného práva, teda utrpel nemajetkovú ujmu, ktorá naďalej trvá a rovnako počas viac ako jedenástich rokov aj naďalej trvá sťažovateľov pocit právnej neistoty, keďže vec nie je doposiaľ právoplatne rozhodnutá. Z týchto dôvodov preto sťažovateľ žiada finančné zadosťučinenie vo výške 5 500,- € od Okresného súdu Pezinok, ktoré považuje za spravodlivé, najmä vzhľadom k dĺžke trvania ujmy, ktorú utrpel v dôsledku porušenia jeho základného práva a vzhľadom na intenzitu, akou na neho táto nečinnosť Okresného súdu Pezinok a jeho neefektívny postup doliehal. V prípade, že ústavný súd sťažnosti vyhovie, žiadame tiež náhradu trov konania spočívajúcu v náhrade trov právneho zastúpenia. (...)“

2.2 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sa sťažovateľ domáha toho, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote upravené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III vedeného pod sp. zn. 4C 930/2008 bolo porušené.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 5 500,- € (slovom päťtisícpäťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Pezinok povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania vo výške 355,73 €, ktoré je Okresný súd Pezinok povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Milana Fulca so sídlom Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, a to do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho podpredsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 3200/2016 z 8. decembra 2016 (ku ktorému bola pripojená aj chronológia úkonov vykonaných v napadnutom konaní) a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 13. januára 2017.

3.1 Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Žaloba bola doručená Okresnému súdu Bratislava III, dňa 13.01.2004. Vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Ingrid Daxner (predtým Nováková). Vo veci bolo rozsudkom rozhodnuté dňa 18.09.2007 tak, že súd žalobe vyhovel. Proti rozsudku bolo podané odvolanie a spis sa v období od 06/2008 do 02/2010 nachádzal na Krajskom súde v Bratislave. Rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia, odvolací súd uložil súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie vykonaním započítania darov tak, že k čistej hodnote dedičstva je potrebné pripočítať všetky zápočty a tento súčet sa vezme ako základ pre vyčíslenie dedičských podielov a z jednotlivých podielov sa odpočítajú jednotlivé zápočty. Uložil súdu doplniť dokazovanie v tomto smere a zvážiť, či neopomenuteľní dedičia obdržali toľko, čo predstavuje polovica ich zákonných dedičských podielov a až po takomto zistení rozhodnúť, či závet poručiťky je, alebo nie je relatívne neplatným v časti neopomenuteľných dedičov. Sudkyňa vykonala vo veci rozsiahle dokazovanie zisťovaním majetku poručiťky a jeho hodnoty. Vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie uznesením zo dňa 15.03.2011, na zistenie všeobecnej hodnoty nehnuteľností. Znalecký posudok bol súdu doručený dňa 18.04.2011. Spis bol následne postúpený Krajskému súdu v Bratislave, na rozhodnutie o odvolaní proti preddavku na trovy znalca. Spis sa vrátil tunajšiemu súdu dňa 09.01.2012. Pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 28.06.2012 bolo odročené na neurčito z dôvodu potreby ďalšieho znaleckého dokazovania na ocenenie ďalšieho zisteného majetku poručiťky a to vyhotovením dvoch znaleckých posudkov. Uznesenie o ustanovení znalca bolo vydané dňa 11.10.2012. Znalec v stanovenej lehote znalecký posudok nevyhotovil a sudkyňa mu uložila poriadkovú pokutu, následne opakovane vyzvala znalca na predloženie súdneho spisu. Dňa 12.08.2015 znalec oznámil,

že bol vyčiarknutý zo zoznamu znalcov. Súd ustanovil znalcov nových a to uznesením zo dňa 09.09.2015. Znalec [REDACTED] odmietol vykonanie znaleckej úlohy a preto súd opäť uznesením zo dňa 19.10.2015 zmenil osobu znalca. Avšak ani ustanovená znalkyňa znalecký posudok nevyhotovila a súd uznesením zo dňa 25.01.2016 opäť menil osobu znalca. Prvý znalecký posudok č. 19/2015 bol súdu doručený súdu dňa 07.12.2015. Druhý znalecký posudok č. 67/2016 bol súdu doručený dňa 29.04.2016. Sudkyňa termín pojednávania určila na deň 28.06.2016. Zo strany právneho zástupcu žalovaného bola podaná námietka zaujatosti voči konajúcej sudkyňi a spis bol predložený na Krajský súd v Bratislave, ktorý uznesením zo dňa 08.07.2016 určil, že sudkyňa JUDr. Ingrid Daxner nie je vylúčená z pojednávania a rozhodovania vo veci. Spis sa vrátil z odvolacieho súdu dňa 18.07.2016, sudkyňa termín pojednávania určila na deň 22.09.2016. Na tomto pojednávaní sudkyňa vo veci rozhodla rozsudkom. Rozsudok bol vyhotovený a expedovaný procesným stranám.

1/ k skutkovej a právnej zložitosti sporu:

Vec je podľa môjho názoru skutkovo zložitá. Predmetom konania je určenie neplatnosti závetu, v časti neopomenuteľných dedičov poručiťky. Súd z dôvodu viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu, musel vykonať rozsiahle dokazovanie, ktorým zisťoval majetok poručiťky, jeho hodnotu, k nemu započítať dary a tak zistiť celkovú hodnotu dedičstva a vypočítať jednotlivé dedičské podiely. Ich porovnaním zistiť, či je závet neplatný v časti neopomenuteľných dedičov. Uvedené dokazovanie obnášalo vyžiadanie si katastrálnych spisov na zistenie nehnuteľného majetku poručiťky a niekoľko znaleckých posudkov.

2/ k jednotlivým úkonom:

Chronologický prehľad všetkých úkonov je v prílohe pripojený.

3/ prekážky podľa § 63 ods. 1, 2 CSP:

Počas konania zomrel žalobca v 2. rade. Súd pokračoval s jeho dedičmi, konanie prerušené nebolo.

4/ prieťahy spôsobené sťažovateľom:

Sťažovateľ podal proti zákonnej sudkyňi námietku zaujatosti z dôvodov, ktoré už boli viackrát judikované, ako neopodstatnené.

5/ prieťahy spôsobené súdom:

Súd vo veci konal. K predĺženiu konania došlo z viacerých dôvodov. Opakovane vo veci zlyhal súdny znalec, kedy jeden súdny znalec zadržieval spis 2 roky, druhý znalec odmietol vykonanie znaleckého dokazovania a tretia znalkyňa požiadala o výmenu znalca z dôvodov rodinných. Spis bol trikrát na odvolacom súde, raz z dôvodu námietky zaujatosti vznesenej sťažovateľom. Napokon, konajúca sudkyňa bola opakovane práceneschopná po dobu dlhšiu ako 6 týždňov, v dôsledku čoho, bol spis prerozdelený inému sudcovi.

6/ Záver:

Súd vo veci dvakrát meritórne rozhodol. Dňa 22.09.2016 bol vyhlásený v poradí druhý rozsudok. Je objektívnou skutočnosťou, že konanie trvá od 13.01.2004, avšak z môjho pohľadu sudkyňa vo veci konala. K priedahom v konaní došlo v súvislosti s vykonávaním znaleckého dokazovania. Či v danom prípade išlo o zbytočné priedahy v konaní, ponechám na úvahu Ústavného súdu Slovenskej republiky.

7/ Iné skutočnosti:

Nemám viac, čo uviesť.

Súhlasíme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania.“

3.3 Právny zástupca sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie podpredsedníčky okresného súdu zaujal toto stanovisko:

«V označenej veci ako právny zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] k vyjadreniu Okresného súdu Pezinok zo dňa 8.12.2016 k ústavnej sťažnosti môjho klienta uvádzam, že z jeho obsahu je zrejmá snaha okresného súdu zbaviť sa ústavnej zodpovednosti za priedahy v konaní poukazovaním na to, že neprimeraná dĺžka konania (12 rokov) nebola spôsobená zbytočnými priedahmi zo strany súdu, ale že konanie trvá dlho z dôvodu zložitosti veci, s čím však nemožno v žiadnom prípade súhlasiť.

Hneď v bode 1 vyjadrenia Okresného súdu Pezinok sa uvádza, že vec je skutkovo zložitá z dôvodu, že okresný súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu musel vo veci vykonať rozsiahle dokazovanie, ktoré si vyžiadalo zabezpečenie katastrálnych spisov na zistenie nehnuteľného majetku poručiťelky a niekoľko znaleckých posudkov.

Sme toho názoru, že vyžiadanie si katastrálnych spisov a pribratie znalcov z troch odborov, za účelom zistenia hodnoty poľnohospodárskych, lesných pozemkov ako aj

d ďalšieho nehnuteľného majetku poručiťky, v žiadnom prípade nezakladá takú skutkovú zložitost veci, aby v dôsledku nej konanie trvalo takú neprímerane dlhú dobu.

Naviac, z prehľadu jednotlivých úkonov za celé obdobie trvania konania, ktoré predstavuje 12 rokov vyplýva, že okresný súd vo veci pojednával celkom šesť krát, čo predstavuje jedno pojednávanie za obdobie dvoch rokov.

Z uvedeného je zrejmé, že konanie trvá neprímerane dlho, nie z dôvodu skutkovej zložitosti veci, ako tvrdí Okresný súd v Pezinku vo svojom vyjadrení, ale v dôsledku nedostatočnej znalosti podstaty samotnej prejednávanej veci konajúcim sudcom, tak ako to podrobne uvádzame v ústavnej sťažnosti, a najmä nevyužitím všetkých procesných prostriedkov a zákonných opatrení na zabezpečenie včasného vykonania dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, a to znaleckých posudkov.

V ďalšej časti vyjadrenia Okresného súdu v Pezinku pod bodom 4 s označením: „prieťahy spôsobené sťažovateľom“ sa uvádza, že „sťažovateľ podal proti zákonnej sudkyňi námietku zaujatosti z dôvodov, ktoré už boli viackrát judikované ako neopodstatnené“.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd sa domnieva, že prieťahy v konaní spôsobil aj samotný sťažovateľ tým, že podal bezdôvodnú námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi.

Pravdepodobne uniklo pozornosti Okresného súdu v Pezinku, že využitie možnosti daných účastníkovi konania procesnými predpismi (občianskym súdnym poriadkom), ktoré slúžia na uplatňovanie a presadzovanie jeho práv občianskom súdnom konaní, a námietka zaujatosti takouto možnosťou nepochybne je, môže síce viesť k predĺženiu priebehu konania, ale za žiadnych okolností ju nemožno kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (viď Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 31/2001).

Tiež treba uviesť, že v dôsledku podanej námietky zaujatosti právnym zástupcom odporcu sa priebeh konania spomalil o jeden mesiac, čo je v porovnaní s celkovou dĺžkou konania 12 rokov predstavuje úplne zanedbateľné časové obdobie.

V ďalšej časti vyjadrenia okresného súdu pod bodom 5 s označením „prieťahy spôsobené súdom“ sa uvádza, „že súd vo veci konal. Opakovane vo veci zlyhal súdny znalec keď jeden súdny znalec zadržoval spis 2 roky, druhý znalec odmietol vykonať znalecké dokazovanie a tretia znalkyňa požiadala o výmenu znalca z dôvodu rodinných.“

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd je toho názoru, že k prieťahom v konaní došlo v súvislosti s vykonávaním znaleckého dokazovania, a preto tieto nemožno hodnotiť ako zbytočné prieťahy.

Tento záver okresného súdu svedčí o neznalosti judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, lebo podľa jeho nálezu sp. zn. II. ÚS 68/01 z 29.5.2002 „obdobie nečinnosti súdu z dôvodu nevypracúvania znaleckého posudku a nevrátenia spisu znalcom je potrebné hodnotiť ako prekážku na strane súdu. Ak konajúci súd nevyužije príslušné zákonné opatrenia na vykonanie týchto úkonov a nezabezpečil včas všetky dôkazy potrebné na rozhodnutie vo veci samej spôsobil tým zbytočné prieťahy v súdnom konaní.“

Z prehľadu úkonov súdu vyplýva, že súd na pojednávaní dňa 28.6.2012 konanie odročil na neurčito, za účelom vykonania znaleckého dokazovania. Následne, ďalšie pojednávanie v tejto veci sa konalo až dňa 22.9.2016, teda po štyroch rokoch, kedy súd zároveň vydal meritórne rozhodnutie vo veci.

Z uvedeného je zrejmé, že konajúcemu súdu trvalo štyri roky, aby si zabezpečil všetky dôkazy potrebné na rozhodnutie vo veci. V žiadnom prípade toto obdobie nemožno považovať za „včasné“ zabezpečenie potrebných dôkazov, lebo súd nevyužil príslušné zákonné opatrenia za účelom zabezpečenia vykonania týchto dôkazov.

Preto je potrebné obdobie, počas ktorého súd vykonával znalecké dokazovanie považovať za prekážku na strane súdu, v dôsledku ktorej spôsobil zbytočné prieťahy v súdnom konaní, čo vyplýva aj zo spomínaného Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 68/01 z 29.5.2002.

Máme teda za to, že trvanie sporu v dĺžke 12 rokov nebolo zapríčinené zložitou veci, ani správaním sa účastníkov konania, ale je výsledkom zbytočných prieťahov zapríčinených Okresným súdom Pezinok, ako to podrobne uvádzame v ústavnej sťažnosti.

Súčasne Vám oznamujem, že sťažovateľ netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 930/08 (pôvodne vedenom pod sp. zn. PK-24 C 7/04):

Dňa 13. januára 2004 podali [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“, spolu len „navrhovatelia“) na Okresnom súde Pezinok proti sťažovateľovi žalobný návrh „na určenie neplatnosti testamentu“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 24 C 7/04.

Dňa 18. februára 2004 okresný súd vyzval navrhovateľov na zaplatenie súdneho poplatku. Navrhovatelia tejto výzve vyhovelí 16. apríla 2004.

Dňa 10. mája 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril k veci.

Dňa 23. júla 2004 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa.

Dňa 17. januára 2005 Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd“) nariadil vo veci pojednávanie na 15. február 2005.

Dňa 15. februára 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. apríl 2005 na účely písomného spresnenia petitu navrhovateľmi.

Dňa 21. februára 2005 bolo pojednávanie preročené na 28. apríl 2005 kvôli školeniu sudkyne.

Dňa 24. februára 2005 bol súdu doručený spresnený petit zo strany navrhovateľov, uvedené podanie bolo zaslané sťažovateľovi na vyjadrenie.

Dňa 25. apríla 2005 sa sťažovateľ písomne vyjadril k spresnenému petitu návrhu.

Dňa 28. apríla 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 2. jún 2005, na účely vykonania dokazovania, najmä aby účastníci konania v lehote 30 dní doložili právne tituly nadobudnutia všetkých nehnuteľností za života poručiteľky.

Dňa 20. mája 2005 bolo pojednávanie nariadené na 2. jún 2005 zrušené pre práceneschopnosť sudkyne.

Dňa 27. mája 2005 navrhovatelia doručili súdu právne tituly nadobudnutia nehnuteľností za života poručiťky.

Dňa 15. júna 2005 boli súdu sťažovateľom doručené „*písomnosti potvrdzujúce právne tituly nadobudnutia všetkých nehnuteľností za života poručiťky*“.

Dňa 11. januára 2006 súd požiadal Notársku komoru Slovenskej republiky (ďalej len „notárska komora“) o zapožičanie spisov bývalého štátneho notárstva, vyzval navrhovateľov na dodanie znaleckých posudkov osvedčujúcich hodnotu scudzovaných nehnuteľností a vyzval sťažovateľa na doručenie dôkazov osvedčujúcich hodnotu nadobudnutého majetku.

Dňa 19. januára 2006 notárska komora reagovala, 26. januára 2006 reagoval sťažovateľ a 1. februára 2006 reagovali navrhovatelia na uvedenú výzvu súdu.

Dňa 3. júla 2006 súd vyzval Štátny archív v Modre (ďalej len „štátny archív“) na zapožičanie spisov.

Dňa 6. septembra 2006 bola súdu doručená odpoveď štátneho archívu.

Dňa 6. marca 2007 súd vyzval Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na zapožičanie spisov.

Dňa 22. júna 2007 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 18. september 2007.

Dňa 11. septembra 2007 bolo súdu doručené spresnenie petitu zo strany navrhovateľov.

Dňa 18. septembra 2007 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd rozsudkom č. k. PK-24 C 7/2004-97 návrhu na určenie neplatnosti závetu vyhovel.

Dňa 12. októbra 2007 podpredseda súdu predĺžil lehotu na písomné vyhotovenie rozsudku do 2. decembra 2007.

Dňa 8. januára 2008 bol uvedený rozsudok písomne vyhotovený a následne bol doručený účastníkom konania. Vec bola medzičasom na Okresnom súde Pezinok zaevidovaná pod sp. zn. 4 C 930/08.

Dňa 8. februára 2008 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 18. februára 2008 okresný súd vyzval sťažovateľa na úhradu súdneho poplatku za podané odvolanie.

Dňa 2. apríla 2008 sťažovateľ uhradil uvedené súdne poplatky.

Dňa 15. apríla 2008 sa navrhovatelia písomne vyjadrili k odvolaniu.

Dňa 5. júna 2008 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o podanom odvolaní.

Dňa 27. januára 2010 krajský súd uznesením č. k. 15 Co 321/2008-123 zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Krajský súd nesúhlasil s právnym názorom okresného súdu, podľa ktorého sa neopomenuteľní dedičia mali podieľať na dedení nehnuteľností uvedených v závete. Podľa krajského súdu započítanie treba vykonať tak, že sa k čistej hodnote dedičstva pripočítajú všetky zápočty, tento súčet sa vezme ako základ pre výpočet dedičských podielov a z jednotlivých podielov sa odpočítajú jednotlivé zápočty, pričom sa vychádza zo všeobecnej ceny toho, čo bolo plnené v čase uskutočnenia plnenia.

Dňa 1. marca 2010 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 2. marca 2010 okresný súd vyzval Správu katastra Pezinok (ďalej len „katastrálny úrad“) na zapožičanie súvisiacich dokumentov a vyzval účastníkov konania, aby podali svoje návrhy na doplnenie dokazovania.

Dňa 25. mája 2010 správa katastra reagovala na uvedenú výzvu súdu a dňa 28. mája 2010 sťažovateľ okresnému súdu oznámil, že navrhuje ďalej postupovať v intenciách zrušovacieho uznesenia krajského súdu.

Dňa 23. júla 2010 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 19. október 2010, ktoré však bolo odročené na neurčito „z dôvodu PN zákonnej sudkyne“.

Dňa 18. novembra 2010 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 1. február 2011.

Dňa 1. februára 2011 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely špecifikácie petitu, ďalšieho dokazovania; najmä zvaženia nariadenia znaleckého dokazovania.

Dňa 24. februára 2011 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 10. máj 2011.

Dňa 15. marca 2011 okresný súd uznesením č. k. 4 C 930/08-182 nariadil znalecké dokazovanie znalcom [REDAKOVANÉ], na odhad hodnoty poľnohospodárskej pôdy, pričom znalec mal vyhotoviť znalecký posudok do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Dňa 8. apríla 2011 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu, ktorým okresný súd uložil účastníkom konania zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania; odvolanie zaslala sudkyňa na vyjadrenie navrhovateľom.

Dňa 14. apríla 2011 bolo pojednávanie pôvodne nariadené na 10. máj 2011 zrušené, pretože spis musí byť zaslaný na krajský súd.

Dňa 18. apríla 2011 znalec doručil okresnému súdu vyhotovený znalecký posudok.

Dňa 5. mája 2011 navrhovatelia vo svojom vyjadrení nesúhlasili so sťažovateľom, aby len navrhovatelia hradili preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 26. mája 2011 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 19. decembra 2011 krajský súd zrušil uznesenie o preddavku s tým, že ho sťažovateľ nemá znášať.

Dňa 9. januára 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 7. mája 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 28. jún 2012.

Dňa 9. mája 2012 bolo vydané uznesenie o priznaní odmeny znalcovi.

Dňa 15. mája 2012 bolo okresnému súdu oznámené, že 15. mája 2011 zomrel navrhovateľ, zároveň bolo oznámené, že jeho dedičmi sú [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Dňa 28. júna 2012 sa uskutočnilo pojednávanie už za prítomnosti dedičov navrhovateľa, ktoré bolo odročené na neurčito, pretože bolo potrebné ešte dožiadať kataster a znalcom určiť hodnotu časti lesa.

Dňa 3. júla 2012 okresný súd vyzval kataster nehnuteľností na zaslanie súvisiacich dokumentov.

Dňa 2. augusta 2012 kataster nehnuteľností reagoval na výzvu okresného súdu.

Dňa 11. októbra 2012 okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „znalec“) na odhad hodnoty lesnej pôdy, pričom lehotu na vykonanie znaleckého posudku určil 30 dní od doručenia tohto uznesenia.

Dňa 29. novembra 2012 zákonná sudkyňa urgovala znalca na vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 14. decembra 2012 znalec požiadal okresný súd o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku vzhľadom na jeho „zložitosť“.

Dňa 10. januára 2013 okresný súd predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 31. marca 2013.

Dňa 13. mája 2013 zákonná sudkyňa urgovala znalca na vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 16. septembra 2014 zákonná sudkyňa opakovane urgovala znalca na vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 9. októbra 2014 okresný súd uznesením č. k. 4 C 930/08-268 uložil znalcovi poriadkovú pokutu v sume 200 €.

Dňa 13. októbra 2014 zákonná sudkyňa urgovala znalca na vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 10. júla 2015 zákonná sudkyňa znovu urgovala znalca na vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 16. júla 2015 okresný súd uznesením č. k. 4 C 930/08-288 uložil znalcovi poriadkovú pokutu v sume 1 640 €.

Dňa 12. augusta 2015 znalec oznámil okresnému súdu, že už nie je v zozname znalcov, a vrátil dokumentáciu k veci.

Dňa 9. septembra 2015 okresný súd uznesením č. k. 4 C 930/08-295 nariadil znalecké dokazovanie znalcom [REDAKOVANÉ] na odhad hodnoty lesnej pôdy a uznesením č. k. 4 C 930/08-296 nariadil znalecké dokazovanie znalcom [REDAKOVANÉ] na odhad ďalších nehnuteľností z majetku poručiťky.

Dňa 21. septembra 2015 znalec [REDAKOVANÉ] odmietol vykonať znalecký úkon vzhľadom na pracovnú vytáženosť.

Dňa 19. októbra 2015 okresný súd uznesením č. k. 4 C 930/08-303 zmenil svoje uznesenie č. k. 4 C 930/08-296 a za znalkyňu ustanovil [REDAKOVANÉ] na odhad ďalších nehnuteľností z majetku poručiťky.

Dňa 7. decembra 2015 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok [REDAKOVANÉ].

Dňa 25. januára 2016 znalkyňa [REDAKOVANÉ] odmietla vykonať znalecký úkon vzhľadom na závažné zdravotné problémy v jej rodine. V rovnaký deň okresný súd uznesením sp. zn. 4 C 930/08 zmenil svoje uznesenie č. k. 4 C 930/08-296 a za znalkyňu ustanovil [REDAKOVANÉ] na odhad ďalších nehnuteľností z majetku poručiťky.

Dňa 29. apríla 2016 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok [REDAKOVANÉ].

Dňa 2. mája 2016 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 28. jún 2016.

Dňa 10. júna 2016 sťažovateľ podal proti zákonnej sudkyňi JUDr. Ingrid Daxner námietku zaujatosti, pretože v inom konaní (4 C 967/2008) podal proti nej sťažnosť a ústavný súd vyhovel jeho ústavnej sťažnosti na zbytočné prieťahy v konaní.

Dňa 21. júna 2016 okresný súd oznámil účastníkom konania, že pojednávanie nariadené na 28. jún 2016 odročuje na neurčito.

Dňa 28. júna 2016 sa zákonná sudkyňa vyjadrila k námietke zaujatosti.

Dňa 6. júla 2016 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o uvedenej námietke zaujatosti.

Dňa 8. júla 2016 krajský súd uznesením č. k. 4 NcC 48/2016-408 rozhodol, že sudkyňa JUDr. Ingrid Daxner nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania predmetnej veci.

Dňa 18. júla 2016 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 3. augusta 2016 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 22. september 2016.

Dňa 22. septembra 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd vyhlásil rozsudok č. k. 4 C 930/08-447.

Dňa 19. októbra 2016 zákonná sudkyňa požiadala predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na vyhotovenie a odoslanie uvedeného rozhodnutia. Jej žiadosti bolo vyhovené do 22. decembra 2016.

Dňa 5. a 6. decembra 2016 bol uvedený rozsudok doručený účastníkom konania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak

porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom Okresného súdu Pezinok v konaní „*na určenie neplatnosti testamentu*“ vedenom pôvodne pod sp. zn. PK-24 C 7/04, od 1. januára 2005 postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom rovnako pod sp. zn. PK-24 C 7/04 a napokon od 1. januára 2008 opäť postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 930/08 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa (ako odporcu) na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého

jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému konaniu uvádza, že vzhľadom na to, že v danej veci bolo nutné zrekonštruovať dary poručiťky za života a zistiť ich hodnotu znaleckým dokazovaním z troch odborov, posudzovanú záležitosť možno považovať po vecnej stránke za zložitejšiu. Po právnej stránke však danú vec možno považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetných konaniach k zbytočným priet'ahom. Pokiaľ sťažovateľ vo veci podal odvolanie a námietky predpojatosti, ústavný súd pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej využitie možností daných účastníkom konania procesnými predpismi (napr. v aktuálnom čase podľa Občianskeho súdneho poriadku) na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (napr. I. ÚS 31/01). Zbytočné priet'ahy v napadnutom konaní teda neboli vyvolané správaním sťažovateľa.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že takmer trinásťročné trvanie napadnutého konania na okresnom súde je už samo osebe neprimerané, pričom predmetný spis sa cca osem mesiacov nachádzal aj na krajskom súde. Toto obdobie nemožno pričítať na vrub okresnému súdu.

Okresný súd však bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov opakovane nečinný od 23. júla 2004 do 17. januára 2005 (šesť mesiacov), od 15. júna 2005 do 11. januára 2006 (šesť mesiacov), od 1. februára 2006 do 3. júla 2006 (päť

mesiacov), od 6. septembra 2006 do 6. marca 2007 (šesť mesiacov) a od 9. januára 2012 do 7. mája 2012 (štyri mesiace).

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09). Okresný súd síce využil aj prostriedky nápravy (poriadkové pokuty) za obštrukčné postupy znalca [REDAKOVANÉ], avšak nebol celkom dôsledný pri nečinnosti a nekorektnom postupe tohto znalca, pretože prvú poriadkovú pokutu (9. októbra 2014) uložil až po uplynutí takmer siedmich mesiacov od predĺženia lehoty na vypracovanie znaleckého posudku (31. marca 2013) a druhú poriadkovú pokutu uložil až deväť mesiacov po prvej neúčinnnej pokute (16. júla 2015), pričom všeobecný súd vzhľadom na jeho povinnosť organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil ten stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie, zodpovedá za adekvátne a účelné využitie procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zákon zveruje (vrátane poriadkových opatrení v zmysle § 53 Občianskeho súdneho poriadku – v tom čase účinného, pozn.), aj vo vzťahu k súdnemu znalcovi. Všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu znalca (III. ÚS 111/01, IV. ÚS 101/03). Okresný súd v danom prípade nevyužil efektívne prostriedky nápravy, ktoré k dispozícii mal podľa aktuálnych procesných predpisov, a preto prispel k tomu, že dĺžku napadnutého konania už z pohľadu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nebolo možné tolerovať. Uvedená nečinnosť a neefektívna činnosť okresného súdu v kontexte takmer trinásťročného trvania veci na okresnom súde nie je z ústavnoprávneho pohľadu ospravedliteľná, pretože sa tiež minimálne 3 roky nevykonávali vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa účastníci konania, a teda aj sťažovateľ v predmetnej veci nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti a neefektívnej činnosti, a teda k zbytočným prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci a v dôsledku správania účastníkov konania, ale výlučne v dôsledku postupu súdu, napriek tomu, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Okrem uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že vzhľadom na ustanovenie § 18b ods. 1 zákona o sídlach a obvodoch súdov otázku toho, či bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v okolnostiach danej veci, posudzoval postup odovzdávajúceho Okresného súdu Bratislava III a nadobúdajúceho Okresného súdu Pezinok ako celok so všetkými ústavnoprávnymi dôsledkami pre Okresný súd Pezinok vrátane plnej zodpovednosti za zbytočné prietahy v konaní.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Pretože 22. septembra 2016 bol vo veci vyhlásený rozsudok č. k. 4 C 930/08-447, ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľa podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde a rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 4.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať finančné zadosťučinenie vo výške 5 500 €, „*ktoré považuje za spravodlivé, najmä vzhľadom k dĺžke trvania ujmy, ktorú utrpel v dôsledku porušenia jeho základného práva*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k záveru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané vo výške 3 000 €. Ústavný súd pritom prihliadol na neobvykle dlhé trvanie napadnutého konania, ale aj na to, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (napr. II. ÚS 67/03), ako aj na určitú skutkovú zložitost' veci a napokon aj na to, že okresný súd v posudzovanom konaní 22. septembra 2016 vo veci meritórne rozhodol.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti z 2. novembra 2015 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 13. januára 2017). Za dva úkony vykonané v roku 2015 patrí odmena v sume dvakrát po 139,83 € a režijný paušál dvakrát po 8,39 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2016 patrí odmena v sume 143 € a režijný paušál 8,58 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 448,02 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 89,60 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 537,62 €.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. mája 2017